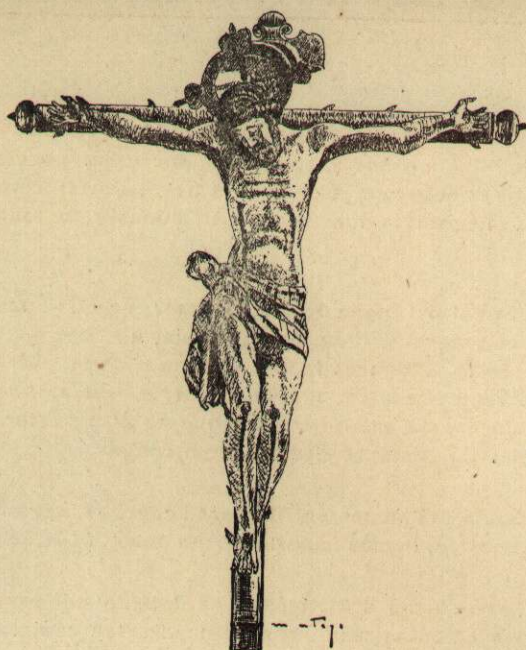

Goigs

de la devota
imatge
del

Letra del Dr. Fortià Solà, prev.

Sant Crist

d'Aiguafreda

de

Dalt.

Música de Mn. Eluís Romeu, prev.

*Puix voleu tenir l'estatge
en eix lloc tan isolat:
Protegiu-nos Santa imatge
de Jesús Crucificat.*

*
* *

*Es antic com les centúries
d'Aiguafreda el temple humil,
entre ubagues i bosquíries
i cingleres a dret fil.
Bella flor en trist paratge,
l'alegria li ha tornat:*

*De la virtuosa Emmona
a la súplica fervent,
gran Godmar, prelat d'Ausona,
el consagra reverent.
Ja n'Arnau, d'igual llinatge,
novament l'ha dedicat:*

*Sant Martí n'és la poncella
mès gentil d'aquest test d'or,
fins que Vós, divina estrella,
hi floríu amb més olor,
sols per rebre l'homenatge
de la gent d'aquest veïnat:*

*Santa inspiració rebia
el cisell que us esculpí,
bé ho diu vostra fesomia,
car ressol del Sol diví
que brillen en el brancatge
de la Creu enarbolat:*

*Llastimosa és la figura
de tot vostre continent:
quan us veu l'ànima impura
entra en just penediment.
Oh, que amarg pagueu l'ultratge
de l'ingrata humanitat!*

*Aquests peus que ahí'm cercaren,
eixes mans que em fan favors,
amb durs claus us traspassaren
fent-vos «l'Home de dolors»;
fins al pit (instint salvatge!),
ja difunt, us han llançat:*

*Per què vostres ulls no em miren
cecs de tan plorar per mi?
Com els llavis no s'inspiren
ressecats de tant patir?
Prou l'entenc un tal llenguatge
de qui tan i tan m'ha amat:*

*Quan del cingle cau la roca
rossegant gros pedrescall,
vostre sant casal no toca
estimbant-se rost avall.
Parallamps d'eix ermitatge,
en venir la tempestat:*

*Si la pluja benfactora
escasseja pels quintars,
si la pesta amb mà traïdora
vol ferir les nostres llars,
pujarem en romiatge
demanant-vos pietat:*

*L'últim any de la centúria
véreu llargues processons
amb sants resos i cantúries
escalant aquests turons.
Oh Crist Rei, qui l'esclavatge
de la culpa heu desterrat!*

*Si teniu oberts els braços
és per rebre els pecadors;
que són dolços els abraços
d'un Senyor tan amorós!
I voleu per fill i patge
a qui us ha despreciat?:*

*Meditant les vostres penes
ens sentim de cor contrits;
oh, trenqueu-nos les cadenes
amb què el món ens té oprimits!
Si, Jesús, ens deuen coratge,
prou tenim el cel guanyat:*

*
* *

*Puix en mig d'aquest boscatge
voleu ser, Sant Crist, honrat:
Protegiu-nos, santa imatge,
de Jesús Crucificat.*

V]. *Christus factus est pronobis obédiens usque ad mortem.*

R]. *Mortem autem crucis.*

OREMUS: *Réspice, quæsumus Dónime, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocéntium et crucis subire tormentum, qui Tecum vivit et regnat...*

El Sant Crist d'Aiguafreda de Dalt

L'antiga parròquia de Sant Martí d'Aiguafreda o del Congost (Aiguafreda de Dalt), on es venerava fins l'any 1936 la imatge del Sant Crist, té uns orígens remotíssims que es remunten als primers segles de la reconquesta cristiana de Catalunya. Consta documentalment que a mitjans del segle IX estava ja bastit aquest temple, pertanyent a la casa comtal de Barcelona. A finals del nouè segle apareix integrant la dotació feta al Monestir de Sant Joan de les Abadesses, junt als predis del seu entorn.

L'any 899 és consagrat solemnement pel bisbe de Vic, Godmar, a requeriments de l'abadessa Emma, de Sant Joan, filla del comte Guifré el Pilós. L'acta de consagració d'aquesta església, un dels documents autèntics més antics del comtat de Barcelona (1), és una verdadera partida de naixement de tota aquesta rodalia, amb els seus poblats i masies. La nova parròquia passava a dependre de la Mitra. Segles després, el 1105, el temple, restaurat sens dubte dels desperfectes soferts amb el temps, és consagrat novament pel bisbe ausetà, que ho era Arnau, amb gran concurrència de fidels. D'aquest temple consagrat en romanen la nau del temple actual i algun altre element arquitectònic.

En els segles següents la parròquia anà augmentant d'altars i capelles, segons la introducció de noves imatges amb llurs corresponents devocions. Una d'aquestes, la més important sens dubte, és la del Sant Crist.

La veneració del Sant Crist a la parròquia d'Aiguafreda de Dalt, data de principis del segle XVII. El seu origen va lligat a una tradició popular que el suposa vingut miraculosament desde Manresa, d'on sortí, en direcció a Moià i Vic, per a quedar-se a Aiguafreda. El Dr. Fortià Solà (2), analitza curiosament la versió de dita tradició, arribada fins a nosaltres per una informació testifical de finals del segle XVIII, i formula la seva opinió de que la imatge del Sant Crist, sens dubte, seria encarregada pels feligresos d'Aiguafreda a algun escultor de la ciutat de Manresa — aleshores rica en artistes — i en portar-la al seu lloc definitiu seria rebuda en processó amb el gran repic de campanes que la versió popular atribuïa a un prodigi.

Aquesta imatge del Sant Crist, de fesomia barroca i inspiradora de profunda pietat, rebé dels feligresos d'aquella parròquia rural un culte i veneració cada cop més intens i més difós. A meitat del segle XVII, el rector Jeroni Terradelles li construí una capelleta especial — que després fou la del Sagrament — en la que volgué ésser-hi enterrat. Des de principis del segle XIX, tenia una administració especial a càrrec de dos obrers o administradors, que recollien captiris pel veïnat i cuidaven de la seva festa. Aquesta fou posada el dia 3 de maig, Invenció de la Santa Creu. En tal dia — com també el divendres Sant — eren cantats uns Goigs o Cobles a Jesús Crucificat.

La veneració al Sant Crist d'Aiguafreda, quelcom decaiguda d'un temps ençà, fou restaurada vers l'any 1931, pel llavors Tinent del temple mossèn Jaume Sunyer, renovant la seva festa, fixada pel segon diumenge de setembre — proper al dia 14, diada de l'Exaltació de la Santa Creu — després d'haver portat a cap la reconstrucció del temple, fortament malmès per les plujes torrencials que socavaven els seus murs i fonaments, i haver ordenat la composició d'uns nous Goigs que s'editaren aquell mateix any — i que ara es reediten en aquesta fulla — que eren cantats en aquell dia per una gernació vinguda de tota la rodalia i fins de Barcelona.

* * *

La imatge del Sant Crist venerat fervorosament durant mes de tres segles fou sacrílegament destruït en les tràgiques jornades del juliol del 1936, com la resta de l'interior del temple, que ha quedat abandonat des de llavors. Enguany, 1953, una nova imatge del Crist Crucificat, idèntica a la destruïda, tornarà a ésser venerada el segon diumenge de setembre de cada any, en pietós i popular romiatge, que li cantarà de bell nou aquests Goigs compostats a la seva lloança.

J. M.ª F. R.

(1) F. Valls i Taberner.— *Miscelànea Rubió i Lluch*, vol. I.—

(2) *Aiguafreda*.— p. 48.

El dibuix del Sant Crist d'Aiguafreda de la primera imatge, és original de J. Monteys.

Colecc. «Remembrant»
N.3 - Setembre del 1953